

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань антикорупційної політики
20 червня 2024 року

Веде засідання голова Комітету РАДІНА А.О.

ГОЛОВУЮЧА. ...засідання комітету, колеги. В нас наявний кворум і ми з вами сьогодні планували розглянути всього одне питання, а саме заслухати інформацію Національного антикорупційного бюро України щодо перебігу і результатів розслідування фактів ймовірного розголошення співробітниками бюро даних досудового розслідування, колеги. Це одне питання, яке ми плануємо розглянути. Прошу тоді, колеги, такий порядок денний затвердити, якщо ні в кого немає додаткових питань.

ІВАНІСОВ Р.В. Є питання.

ГОЛОВУЮЧА. Додати до порядку денного ви пропонуєте питання, пане Романе?

ІВАНІСОВ Р.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Гаразд. Тоді, колеги, якщо можна, я попрошу Олексія Жмеренецького виконувати обов'язки секретаря для цього засідання.

Колеги, прошу затвердити порядок денний. Хто – за? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Отже, по порядку денному, колеги. Ми запрошували на це засідання керівника Національного антикорупційного бюро України, колеги. Ми запрошували його на це засідання 12 червня цього року, НАБУ отримало цю інформацію, мені особисто в особистій комунікації пан Кривонос підтвердив готовність взяти участь у розслідуванні, перепрошую, у засіданні, на якому ми, власне, і поговоримо про розслідування витоків інформації з НАБУ.

Ви бачите зараз порожнє місце, колеги. Ви бачите табличку керівника НАБУ Семена Юрійовича Кривоноса і порожнє місце. Сьогодні зранку ми із засобів масової інформації дізналися, що, виявляється, НАБУ вважає, що воно не має повідомити комітет про розслідування витоків інформації в НАБУ. Колеги, це вперше, вперше керівник антикорупційного органу відмовляється взяти участь в засіданні антикорупційного комітету і повідомити нас про їх роботу і результати їх розслідувань, колеги.

За ці п'ять років ми з вами розглядали цілу низку питань щодо розслідувань НАБУ. Я нагадаю, колеги, що ми з вами розглядали за участі НАБУ питання, пов'язані з розслідуванням резонансної справи "Роттердам+" і тоді до нас не прийшов представник Генерального прокурора, але прийшли НАБУ.

Тепер, очевидно, ми маємо ситуацію, коли НАБУ не вважає за потрібне звітувати перед нами з вами і не тільки перед нами з вами, перед журналістами, перед суспільством про проблеми, які відбуваються в НАБУ, колеги. У мене певний флешбек, чесно кажучи, перепрошую за це слово. В останній раз в цьому залі засідань на інший парламентський захід не з'явився тоді виконувач обов'язків АРМА – агенції з розшуку активів пан Жоравович. Пан Жоравович більше не є виконувачем обов'язки і не є керівником АРМА. Ми з вами

планували це засідання провести у зв'язку із виходом низки журналістських розслідувань про витоки інформації з НАБУ.

Перший матеріал такий вийшов 24 травня, 24 травня про ймовірні зливи інформації, які могли тривати ще з 2021 року. За даними журналістів, те, що ми бачимо у відкритих джерелах, керівник НАБУ, службові записки про ймовірні витоки інформації отримав ще за місяць до того, 24 квітня. Знову ж таки з відкритих джерел нам відомо, що антикорупційне бюро відкрило службове розслідування по фактам витоків інформації. Службове розслідування по законодавству має тривати два місяці, відповідно результати цих службових розслідувань або мали бути вже, або ми мали би почути від антикорупційного бюро, чому розслідування не було почате одразу або чому воно не закінчено вчасно, колеги.

Більше того, на жаль, за час, який минув від публікації першого журналістського розслідування, виникають, з'являються нові журналістські розслідування про нові ймовірні факти витоків інформації в антикорупційному бюро, тиску на журналістів, непроведення обшуків, попередження людей про обшуки і так далі, і тому подібне. І відповідно, колеги, ми з вами маємо право задати питання і ми маємо право почути на них відповіді. Більше того, колеги, оскільки по закону антикорупційне бюро також інформує комітет про свою діяльність, то я вважаю, що ми зобов'язані почути відповідь і НАБУ зобов'язане нам цю відповідь дати.

Ми мали би сьогодні, колеги, насправді говорити про значно більше речей, ніж просто розслідування витоків інформації. Я би, наприклад, для себе хотіла би отримати від НАБУ відповіді на наступні питання. Коли були насправді початі службові розслідування чи вони були початі вчасно? Якщо так, то результати уже мали би бути от вже. Якщо ні, то чому ці розслідування не були початі вчасно? Я зараз говорю про службові розслідування.

Далі. Я би хотіла почути, чи відсторонені всі фігуранти цих розслідувань, бо за інформацією знову ж таки журналістів перший заступник Директора антикорупційної бюро був відсторонений лише через місяць після появи першої інформації. Чи це правда, чи ні, НАБУ відмовляється відповісти нам на це питання.

Коли було відкрито досудове розслідування за фактами витоків інформації? Є інформація від журналістів, що це відбулося тільки 10 травня. Чи це правда? І що відбувалося весь цей час? Адже по закону, по закону Директор НАБУ зобов'язаний був одразу організувати таким чином, щоб досудове розслідування було відкрито, про це був повідомлений керівник САП і Генеральний прокурор. На жаль, у нас немає зараз Директора антикорупційного бюро, який мав би дати відповіді на ці питання.

Далі, колеги. Були також питання, які пов'язані із, власне, самою роботою антикорупційного бюро. Мені би дуже цікаво було почути від Директора антикорупційного бюро, яким чином сталося так і як він ухвалив рішення і з яких мотивів, що його перший заступник координує одночасно детективів, дисциплінарні питання і конкурсні комісії? Все це координує,

колеги, одна людина. І перший заступник Директора антикорупційного бюро на нашому з вами засіданні підтверджував нам, що саме він координує детективів. Як так сталося? Чому це рішення було ухвалено?

Далі. Як так сталося, що абсолютна більшість керівників структурних підрозділів детективів НАБУ наразі повідомленні про звільнення і певним чином підвішені, тому що мають відбутися нові конкурси на їх посади. І чи вважає Директор антикорупційного бюро, що за таких умов може відбутися неупереджене розслідування фактів витоку інформації.

Далі, колеги. Мені було б дуже цікаво зрозуміти, а як так взагалі сталося, що інформація про службове розслідування була відома фігурантам розслідування ще до відкриття розслідування? Як так сталося? В чому правий Директор антикорупційного бюро, що інформація про розслідування мала б бути секретною, але оскільки про цю інформацію знаємо ми, знали фігуранти ще до початку розслідування знає, перепрошую, мертвий і живий, і ненароджений – це ознака того, що НАБУ, управління внутрішнього контролю НАБУ не спрацювало і не зробило якісно свою роботу. І я би хотіла почути від Директора антикорупційного бюро, а що він робить, які системні зміни в НАБУ для того, щоб ця проблема була вирішена, для того, щоб ситуація не повторювалася. Мені також цікаво було би почути, як Директор антикорупційного бюро переконував би нас, що ми маємо довіряти і очікувати смиренно результатів розслідування в ситуації, коли фігуранти знали про початок розслідування до його початку. Про яке ефективне досудове розслідування в такій ситуації може йтися? Це вся інформація, яку ми знаємо із відкритих джерел, це інформація, про яку неодноразово писали журналісти. Ви мене спитаєте чи це відповідає дійсності, чи, можливо, в антикорупційному бюро є якісь пояснення? Ми запрошували антикорупційне бюро для того, щоб вони нам і сказали, які є пояснення, чи це відповідає дійсності. На жаль, антикорупційне бюро ухвалило рішення не прийти.

Крім цього, колеги, я, звичайно, хотіла би також запитати антикорупційне бюро, а як там справи із резонансними розслідуваннями? Ми з вами цим комітетом неодноразово заслуховували питання, наприклад, про розслідування і можливих зловживань в сфері оборони. Яку відповідь ми з вами отримували від антикорупційного бюро протягом останніх півтора року? Ми отримали відповідь – чекайте. І от півтора року ми з вами чекаємо, колеги. І тепер антикорупційне бюро замість того, щоб дати відповідь на питання не досудового розслідування, а на питання, власне, організації роботи бюро, знову каже нам – чекайте. І я не зовсім розумію як і чому ми маємо вірити у таку постановку питання як чекайте.

Відповідно, колеги, у зв'язку з цим у мене є одна до нас пропозиція. Якщо Директор антикорупційного бюро не вважає за потрібне прийти до нас, то в мене є пропозиція, колеги, провести відкрите засідання нашого комітету виїзне в Національному антикорупційному бюро. Я інформую, колеги, що відповідно до статті 17 Закону України про статус народного депутата ми при пред'явленні посвідчення маємо право відвідувати органи державної влади і

інших обмежень законом для цього не встановлено. Відповідно, колеги, є пропозиція ухвалити рішення щодо проведення відкритого засідання нашого комітету в антикорупційному бюро і спробувати все-таки від антикорупційного бюро отримати відповіді на всі ці запитання. За відсутності відповіді на ці питання, колеги, я змушена сказати, що ми тоді будемо реагувати як законодавці, відповідно законодавчими змінами. Якщо антикорупційне бюро не може розслідувати себе самостійно і не може очистити себе самостійно, то тоді відповідно, напевно цим доведеться займатися в межах і в спосіб, в повноваженнях передбачених для законодавчого органу.

Такі, колеги, мої думки з цього приводу. Чи будуть в членів комітету коментарі, чи виступи, чи пропозиції?

ІВАНІСОВ Р.В. Шановна пані голово, шановні колеги, шановні присутні, знаєте, я дійсно, пані Анастасія, розділяю все те, що ви сказали і ті запити, які сьогодні звучали. Я як працівник антикорупційного комітету зі 153 округу, Рівненщина, хочу зауважити. Знаєте, коли створився орган НАБУ – це дійсно стало надією для українського народу. Бо за 30 років совка, вибачте за тавтологію, ми побачили, що жодна справа посадовців, корупціонерів, хабарників, ніколи не рухається, якщо ти можеш десь комусь там дати, замазати і таке інше.

Сьогодні НАБУ працює і ми це все чітко бачимо. Звідки витік інформації? Я не знаю. Звідки витік получився у пана Бігуса? От я сьогодні читаю. Звідки витік трапився у пана Ткача, що не було нібито обшуків по вказівці Голови НАБУ у пана Чернишова? Я теж не знаю. Але я знаю і впевнений на сто відсотків, що сьогодні орган НАБУ працює.

Ви задали питання, пані голову і повністю підтверджую його і підтримую, що треба виїхати. Окей. А скажіть, будь ласка, чому пан голова Кривонос сьогодні написав на своїй офіційній сторінці, що він не має права і згідно чинного законодавства він дійсно не має права проводити масово і долучати засоби масової інформації, щоб нам розповісти про хід розслідування, це ж по закону, то які питання?

Вибачте, будь ласка, давайте чесно будемо говорити в очі кожному, коли, скажіть мені, будь ласка, за 30 років незалежності нашої України долучили до кримінального провадження заступника Генерального прокурора? Що ми побачили з вами вчора, шановні? Вчора відповідь Генерального прокурора України до Верховної Ради України, що він не має бажання щось там приходити говорити.

Що ми бачимо сьогодні про першого заступника Державного бюро розслідування? Це теж, теж показник. Я вважаю, що НАБУ, це надія для українського народу, яка сьогодні обговорюється. І давайте, це моє особисте бачення, що ми не маємо, особисто я, не маю права когось звинувачувати, давайте почуємо відповідь, давайте поїдемо нашим комітетом, давайте подивимося, що люди будуть говорити. Але це єдиний орган на сьогодні в

країні, яке дійсно не бере хабарі, гроші і відповідає чинному антикорупційному законодавству.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, пане Романе.

Повторюю, ще раз наше питання стосувалося навіть не стільки досудового розслідування скільки комплексу заходів, які Директор антикорупційного бюро мав вжити для того, щоб відреагувати на ситуацію зливів. Вчасна реєстрація службового розслідування, що з великою долею вірогідності не відбулося і Директора НАБУ немає зараз для того, щоб нам пояснити, чому була затримка або коли чекати результатів, якщо затримки не було.

Директор антикорупційного бюро, ймовірно не вжив заходів для того, щоб попередити виток інформації самого того підрозділу в НАБУ, який тепер має розслідувати. Шановні колеги, у мене також є питання по внутрішній структурі НАБУ, чому Директор антикорупційного бюро ухвалив рішення ліквідувати головний підрозділ детективів в першу чергу? І в той же час не виконувати рекомендацію аудиту проведеного американськими експертами щодо реформування підрозділу "Д2", про який ми, на жаль, із вами в журналістських розслідуваннях з подивом читали, що це їх співробітники імовірно причетні до витоків інформації. Це всі ці організаційні питання, на які мав би відповісти директор Антикорупційного бюро якого тут немає, який, перепрошую, начхав не тільки на парламент, але і на всіх тих журналістів, яким він постійно публічно обіцяв звітувати про діяльність.

ІВАНІСОВ Р.В. Пані голово, дозвольте буду парировать. Емоції для нас недозвольна розкіш. Я не знаю, я не хочу нікого звинувачувати і ви знаєте як я з повагою відношуся до вас, але наскільки я почитав, бачу, що він задав питання, чому не запросили Спеціальну антикорупційну прокуратуру (САП).

ГОЛОВУЮЧА. Тому що розслідує антикорупційне бюро і так по закону, Управління внутрішнього контролю антикорупційного бюро мало би робити це розслідування.

ІВАНІСОВ Р.В. Я розумію, що на все є питання, вважаю, що сьогодні наша країна знаходиться у жахливій ситуації – у війні. І сьогодні звинувачувати кого-либ давайте розбиратися.

ГОЛОВУЮЧА. Ми ж запросили, щоб розібратися. Для цього і запросили тільки вирішила не прийти.

ІВАНІСОВ Р.В. Можливо, наскільки я пам'ятаю, ми повинні зробити були виїзне засідання антикорупційного комітету в приміщенні НАБУ. Тобто, хто аносував, вибачте, будь ласка, таке засідання, я про це дізнався...

ГОЛОВУЮЧА. Ми з вами ухвалили таке рішення, колеги, обговорюючи ситуацію журналістським розслідуванням, ми з вами ухвалили рішення, що в такій ситуації, коли вже є питання до журналістів будь-яке закрите засідання буде сприйматися як спроба уникнути публічної відповіді на публічно поставлені питання. І саме тому, колеги, ми запросили директора

Антикорупційного бюро, щоб відповісти на ці всі питання. Замість відповіді на питання ми отримали ось це порожнє місце, на жаль.

ІВАНІСОВ Р.В. Я буду закінчувати. Дякую вам, пані голово, що небезосновательно. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, була піднята рука пані Вікторії Сюмар і Анатолій Петрович Бурміч.

СЮМАР В.В. Дякую.

Я знаєте, думаю, що зараз НАБУ спостерігає за нашим засіданням, все-таки є в мене такі підозри і їм весело. А от я вважаю, що нема чим веселитися, тому що, ну, проблемна ситуація насправді, оскільки питань дуже багато, вони прозвучали суспільно, а відповідей немає. І це проблема, проблема для тієї довіри і для тієї надії, про яку от Роман Валерійович, зокрема, говорив. Це проблема, тому що підривається довіра НАБУ такими речами. Треба давати прозору відповідь, причому її треба було давати відразу, відразу, не чекати, там, місяць, два запрошень на засідання, а відразу, на другий день показувати щось: дисциплінарне провадження, службове розслідування проводиться, відповіді будуть дані; люди, щодо яких проводиться розслідування, відсторонені безпосередньо. А сьогодні, от сьогодні, що цікаво, ми отримали ж додаткові питання, ще по справі Чернишова. І на них теж доведеться давати відповідь, тому що вони теж публічно прозвучали. І, ви знаєте, мені здається, що цими відповідями не можуть бути замовні статті в телеграм-каналах від різних там експертів, які там щось підозрюють, і якимось от все це відбувається, я скажу, і підкреслю це, в корупційний спосіб.

І от я вам скажу, хто найбільше задоволений від цієї ситуації. От найбільше зацікавлені в дискредитації НАБУ корупціонери, тому що це вбиває єдиний насправді незалежний орган в країні. Але для того, щоб цього не сталося, НАБУ має бути тут, на парламентському майданчику, і давати відповіді, і не лише бути тут, на парламентському майданчику, а просто давати відповіді, от відразу, швидко, прозоро, публічно і тому подібне.

І якщо вже зараз говорити про неповагу до парламенту, то мене це непокоїть, тому що це інститут, парламент, від якого залежить стабільність в країні. Вибачте, що б не писали телеграм-канали, але якщо цього інституту не буде, буде повний розвал системи, даруйте, тому що він забезпечує прийняття легітимних рішень.

І, з моєї точки зору, напевно, ми, оскільки отримали таку ситуацію, як сьогодні, нам необхідні законодавчі зміни. Ми є профільним комітетом, я не пригадую такої ситуації, щоб підзвітні структури для профільного комітету настільки... я навіть не знаю, як це без мата сказати, вибачте, от посилали парламент, комітет профільний, який забезпечує законодавство у цій сфері.

_____ . (Не чути)

СЮМАР В.П. Ні, так не було, не було так. Так, всі приходили і в попередні п'ять років була підзвітність, який би не був комітет, і в наступні п'ять років була підзвітність. А от зараз відбулося щось таке, ну, абсолютно дивне, що потребує точно реакції, воно не може просто так залишитися. Ми

можемо піти поговорити, я підтримую цю пропозицію, але я теж останнім часом думаю над законодавчими змінами, які би ми мали на ось цьому майданчику комітетському напрацювати для того, щоб такі ситуації просто не повторювалися, щоби підзвітність була обов'язкова, щоби процедури внутрішні були чіткими настільки, щоб такі речі відразу це... Це єдиний спосіб з моєї точки зору як можна посилити довіру до НАБУ.

І ще я дуже сподіваюся на аудит, який має бути проведений. Він має бути проведений дуже скоро, за цим будуть дуже активно спостерігати наші міжнародні партнери. І не треба думати, що ось ситуацію вдасться якось закрити і "заболтати". Цього не буде, відповіді все одно мають бути дані або зараз, або під час аудиту. Тому ситуація критична, вибачаюся в колег журналістів за те, що вони прийшли і не побачили тут представників відповідних органів і за те, що ці органи насправді не прозвітували значно раніше про свої адекватні кроки щодо розслідування цієї ситуації.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Анатолій Петрович, будь ласка. І потім – Олексій Жмеренецький.

БУРМІЧ А.П. Шановні колеги, шановні присутні! Дуже цікава сьогодні і резонансна подія, і проблема дуже серйозна, настільки серйозна, я буду намагатися її підняти коріння, чому це все відбувається у нас в країні.

Звичайно, те, що до профільного комітету не прийшов Голова НАБУ, який є підзвітний цьому комітету – це ганьба. З другого боку – я його розумію як колишній правоохоронець, якщо він не розібрався у всіх питаннях, то приходить для того, щоби виглядати, ну, некомпетентним в яких-то питаннях, в якихось питаннях, де він не розібрався до кінця, звичайно, що його можуть затролити і таке інше, тому він написав лист, що не прийде. І я впевнений, що прийде якийсь...

ГОЛОВУЮЧА. Він не написав нам лист, ми про це дізналися з фейсбука.

БУРМІЧ А.П. Я не знаю, написав чи він не написав, но він не прийшов, але якесь я читав сьогодні пояснення: чому він не прийшов – тому що проводиться якесь внутрішнє розслідування. Я його як колишній правоохоронець розумію. Чому? Тому що для того, щоб виходити на публіку перед пресою, треба на всі питання чітко розуміти відповідь. Я впевнений абсолютно, що ми з ним зустрінемося у нас на комітеті, може, через тиждень, може, через два, як він буде готовий. Я в цьому впевнений.

Але що я хочу сказати? Користуючись тим, що у нас сьогодні стільки преси і це буде опубліковано, резонансна подія, щоб зрозуміли в чому у нас проблема. Проблема в нас не в тому, що Семен Юрійович сьогодні не прийшов. Ні. І проблема не в тому, що там його заступник злив інформацію для якихось там...

_____. Чи не злив.

БУРМІЧ А.П. Чи не злив, ми ж не знаємо, да, коли буде розслідування, да, не в цьому проблема. Дорогі, шановні слухачі і шановні присутні, проблема зовсім в іншому. Ви знаєте для чого в країні, влюбій країні створений Антимонопольний комітет? Для того, щоб не було монополії: на ціни, на

виробництво, на диктатуру. Ви знаєте для чого існує демократія? Для того, щоб не було монополії на владу, потому что монополія на владу – це є узурпація влади.

А чому ми сьогодні створили в країні монополію на боротьбу з корупцією, скажіть мені, будь ласка? Я проти цього завжди виступав. Чому ми лишили інші органи права боротися з корупцією? Дали тільки НАБУ.

В Служби безпеки, коли я був керівником Головного управління по боротьбі з корупцією, ми десятки тисяч в рік складали протоколів про корупцію. І це не тільки були штрафи, а людина лишалася права займати ту чи іншу посаду. А сьогодні ми їх лишили, а при тому, що у них є агентура. В НАБУ нема агентури абсолютно, у них є співробітники, які засилаються і таке інше на грані провокації, і вони сьогодні розпоряджаються всією інформацією, отриманою стосовно тих чи інших моментів, ознак корупції. Вони можуть заплющити очі, вони можуть пустити до суду, вони можуть зустрітися і взяти хабар, як сьогодні відбувається, і ми бачимо, да. Сьогодні треба ліквідувати монополію на боротьбу з корупцією для того, якщо НАБУ спотикається, хай їх підстрахує СБУ тим, що спіймає за хвоста того, хто зливає чи не зливає, чи навпаки.

Ми сьогодні прийняли законопроект про БЕБ. Я за те, щоб їм дали теж право боротися з корупцією. А чому ні? Чому ні? Хай конкурують між собою за те, хто краще бореться з корупцією. Так, основний орган хай буде НАБУ, звичайно, розслідування НАБУ, а первинну інформацію, використовуючи свої джерела інформації, повинні займатися всі, а тим більше те, що Служба безпеки.

Простий приклад. Ми всі знаємо корупційні події в нашій армії, що таке армія, і виявляють кореспонденти, виявляють організації інші, але в основному тільки не правоохоронні органи. А знаєте, чому це відбувається? В армії у нас доступ до інформації ззовні має тільки Служба безпеки, має тільки орган, який називається контррозвідка, а їм заборонили збирати інформацію про корупцію і це публічно було заявлено депутатом Безуголю, у нас був відкритий комітет...

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, вибачте, будь ласка, давайте контррозвідку ми обговоримо може якимось іншим разом.

БУРМІЧ А.П. Ні-ні-ні, вибачте, це стосується корупції і стану в державі, і люди повинні знати і я зроблю висновок із свого виступу.

Де публічно було заявлено, що військовій контррозвідці заборонено збирати інформацію про ознаки корупції в армії. Маємо результат, тому що ні один, жоден орган, не має туди доступу, а там є агентура. Це просто приклад.

А тому роблю висновок із свого виступу. Сьогодні ситуація з корупцією в країні є із-за того, що ми зруйнували ту систему, яка була, а нову, ефективну, не побудували. А потрібно було на основі тієї, яка була, зробити додаткові моменти для ефективності.

НАБУ повинно бути, НАБУ повинно працювати, але для того, щоб не було оцих моментів, нам потрібно ліквідувати монополію на боротьбу з

корупцією. І я буду наполягати в нашому комітеті, в своїх виступах, перед головою, для того, щоб монополію на боротьбу з корупцією ліквідувати і тоді у нас все буде добре.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Олексій Жмеренецький, будь ласка.

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. Шановні колеги і глядачі, я хочу нагадати нам історію створення антикорупційної інфраструктури, яка вона була вистраждана, яка довга, як за попередньої влади були створені частково пазли, але не запущена вся інфраструктура. І яка, на жаль, не працювала, тому що одне НАБУ без САП чи без ВАКС не дасть жодних результатів.

І лише декілька років назад нам вдалося створити так би мовити замкнений цикл, коли топ-корупція розслідується спеціалізованим органом, ці справи розглядаються спеціалізованим судом і таким чином зменшуються ризики того, що можна з кимось домовитися.

Я нагадаю, що взагалі корупційна інфраструктура створювалася як незалежна оаза. І всі ті запобіжники, які були закладені законодавцем у вигляді незалежних комісій, звітності, аудиту зовнішнього, НАБУ, вони були зроблені для того, щоб виростити от в цьому загальному болоті, де високий рівень корупції, високий, ми не стверджуємо, що в кожному правоохоронному органі чи суді присутня корупція, питання лише в ймовірності корупції, питання в ймовірності домовитися, особливо якщо справа іде про багатомільйонні хабарі, про справи найвищих посадовців, які можуть натиснути, натиснути або залякуванням, або підкупом, або і в інший спосіб.

Відповідно чому кажуть, що НАБУ – це надія українського суспільства? Не лише НАБУ, а в комплексі: НАБУ, ВАКС, САП, НАЗК, всі незалежні антикорупційні органи, які створюють замкнений цикл розслідування і доведення до вироку антикорупційних справ.

І проблема в тому, що ворог цієї незалежної антикорупційної інфраструктури не спить. Ми спостерігали це і в попередній владі, і сьогодні. Будь-який момент, будь-який епізод втрати іміджу антикорупційним органом чи то антикорупційним судом, чи то НАБУ використовується ворогами антикорупційної інфраструктури для того, щоб піддати сумніву доцільність існування цього органу.

Ми з вами в цьому парламенті неодноразово спостерігали аргументи: а який економічний ефект? От наче витрати на антикорупційну інфраструктуру складають багато мільярдів, а результати у вигляді повернення активів складають меншу суму, давайте ми ліквідуємо ці антикорупційні органи, вони недоцільні. Ми бачили купу зачіпок щодо проступків певних посадовців цих антикорупційних органів, все це використовується ворогами незалежної антикорупційної інфраструктури для того, щоб її знищити.

Тому для очільників, для працівників, для будь-кого в незалежних антикорупційних органах дуже важливо завжди тримати свій імідж, в тому числі і це задача комітету, парламенту, всіх взагалі адекватних

парламентських і владних сил в Україні, задача – це підтримувати позитивний імідж антикорупційної інфраструктури і вчасно реагувати на ті проблеми, які виникають.

Коли ми зараз піднімаємо проблему з витоком інформації, ніхто ж не говорить по те, що НАБУ не потрібно чи НАБУ погано працює. НАБУ справді дає найвищі серед усіх правоохоронних органів показники по справам високопосадовців. Ми бачимо кількість справ по суддям, по депутатам, міністрам і тим посадовцям, по яким кримінальні справи були просто немислимі в попередні роки, попередні 30 років України. Той обсяг справ, який ми зараз маємо щодо топвисокопосадовців, не було сумарно за всі 30 років існування України. Відповідно не ставиться під питання доцільність НАБУ чи ефективність НАБУ як правоохоронного органу, якраз йде мова про те, щоб не допустити втрату іміджу і дуже своєчасно зреагувати на ті побоювання журналістів, народних депутатів, громадськості, західних партнерів, зреагувати і вирішити чи розвіяти ці побоювання, бо ми спостерігали аналогічні скандали.

У нас був дуже показовий кейс з Міністерством оборони, ви пам'ятаєте, було журналістське розслідування, було запрошення комітету, не було ігнору, але були невнятні відповіді, були певні спроби, скажімо, відмазатись, неформальною мовою, і був результат – була втрата довіри. Втрата довіри призвела до кадрових рішень і взагалі це дуже сильно вразило Україну на міжнародній арені. Тому відповідно...

ГОЛОВУЮЧА. Так-от, про це хотіли спитати антикорупційне... вони розслідують ці справи. Романе, вони розслідують ці справи.

ІВАНІСОВ Р.В. Кого посадили? *(Не чути)* яйця по 17 гривень. Кого посадили? Що за піар... *(Не чути)*

ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С. Я не перебивав. Я не перебивав. Тому сьогодні важливо... тому сьогодні дуже важливо вчасно зреагувати на суспільний запит, надати інформацію, розвіяти ті побоювання, які є, і далі продовжувати ефективно працювати Національному антикорупційному бюро. Ніхто не може ставити під сумнів доцільність існування чи ефективність антикорупційного бюро.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Ярослав Юрчишин, будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Дякую, колеги, вже скучив за такою активною дискусією, як у нас на комітеті. Робота покликала, ви ж теж з Служби безпеки пішли і тепер корупцією не займається.

Перше. Відреагую на кілька якби тез, на які не можу не відреагувати. У нас є монополія на контррозвідку, у нас є монополія на інші справи, і лише так забезпечить цю унікальність підслідності і ефективність, і це не тільки наш підхід, це світовий підхід, тому в принципі говорити про потребу диверсифікації розслідування – це дещо некоректно.

Тому наступний момент це про справу яєць по сімнадцять, арештовані по всій лінійці і зараз тривають далі судові процеси, а ми ж хочемо

верховенства права, да, а не розстрілів за звинуваченнями. Тому в даному випадку, напевно, треба дочекатися і дати можливість іншим правоохоронним органам і, власне, судовій системі показати свій результат. Вже як голова Комітету з питань свободи слова мені дуже прикро, що насправді цю ситуацію можна було б десятки варіантів розрулити правильно, так, щоб суспільство отримало чіткий меседж, жодні ситуації, які перешкоджають слідству не будуть залишені без реагування. А, пан Семен Юрійович, міг подзвонити до Анастасії і сказати: прошу перенести засідання там на певний період часу, мені потрібний додатковий час для того, щоб зібрати матеріали, особливо зважаючи на те, що питань буквально навіть сьогодні стало більше. Запропонувати зустрітися в закритому форматі на базі Національного антикорупційного бюро комітету, що теж було адекватною реакцією. Але, на жаль, традиційно для української влади шукаються технологічні моменти, як не давати відповідь як суспільству, так і тим, хто має всі повноваження ставити ці питання,

Ще раз наголошу, якщо прочитати так, власне, питання, які зараз стоять в порядку денному комітету, вони більше стосуються, власне, функцій організації роботи Національного антикорупційного бюро, що є у повноваженнях комітету.

Тому насправді це реакція є однозначно не та, яку заслуговує українське суспільство, особливо в умовах ведення повномасштабної війни. Закликав і буду закликати владу оперативно реагувати на будь-які навіть незручні питання, бо це гарантуватиме те, що не будуть ширитися фейки, які нівелюють довіру до влади. А в умовах війни недовіра до будь-якого органу влади – це є фактично допомога ворогу. Тому дуже сподіваюся, що справді вдасться організувати змістовне засідання на базі Національного антикорупційного бюро, і що в даному випадку представники Національного антикорупційного бюро як відповідального органу, про що говорив пан Роман, самі виступлять з ініціативою, як це найкраще організувати. І всі питання, які не впливають на результати слідства, бо тут ми точно маємо виходити в межах парламентського контролю тільки в ті питання, які не впливають на слідчі дії, будуть доведені до всіх зацікавлених, оскільки це питання суспільного інтересу, зокрема, власне, організація реагування на факти і терміни цього реагування, аргументація цих термінів і подальші дії. Було б найлогічніше, в принципі, пропонувати профільному комітету, можливо навіть і законодавчі зміни, які б унеможливили подальші ситуації, коли правоохоронний орган з унікальною функцією боротьби з корупцією критикується за злив інформації, який, можливо, стався в даній структурі.

Тому дуже закликаю, я переконаний пан Семен точно буде бачити всі результати даного розслідування, закликаю проактивно комунікувати про вирішення проблем, які були виявлені, інакше, звісно, в суспільства будуть закрадатися сумніви щодо готовності ці проблеми вирішувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, давайте, я буду давати слово на засіданні комітету. Гарзд? Анатолію Петровичу, давайте вже підсумовувати, будь ласка. Ні, давайте підсумовувати засідання комітету, колеги.

_____ . *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Ви дозволите, я підсумую. Анатолію Петровичу, ну, ви виступали. Анатолію Петровичу. Анатолію Петровичу, давайте вже підсумовувати, будь ласка. Гарзд...

БУРМІЧ А.П. Шановні колеги, що я хочу сказати. Сьогодні ви чули дуже багато слів і думок про те, що незалежні правоохоронні, незалежні корупційні органи. У мене питання: від кого незалежні? Від кого незалежні? Ми де живемо? В Україні. Україна яка? Україна є республікою. Хто головний в Україні? Верховна Рада і комітети профільні. Як так може бути, що правоохоронні органи, чи профільні органи, можуть бути незалежними від комітетів профільних, які їх створюють? Що це ми створили? Від кого вони незалежні? Вони від народу незалежні? Хто Верховну Раду обирав? Народ. Хто комітети формував? Народні депутати. А їм не підкоряються якісь незалежні органи. То від кого вони тоді залежать, у мене питання?

А тому потрібно нам створювати реформи, крім тих, що я говорив, щодо монополізації боротьби з тим чи іншим злочином, нам треба робити так, щоб правоохоронні органи, і профільні органи, і корупційні органи залежали від думки комітетів, які їх створюють. Тому що депутатів створює народ, і влада в Україні належить народу.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, з усією повагою, хвилину, ми домовлялися про хвилину. Будь ласка, Анатолій Петрович!

БУРМІЧ А.П. А тому ми будемо, я буду наполягати реформувати цю систему для того, щоб вона працювала. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, я наполягаю, щоб ви з повагою ставилися також до решти членів комітету. Дякую.

Перше. Колеги, я... *(Шум у залі)* Анатолій Петрович, ну, я ж вам дала час, можна тепер я скажу? Дуже вам дякую.

Колеги... Дякую дуже. Перше. Я змушена відреагувати і сказати, що я категорично не підтримую ідею щодо залежності антикорупційного бюро від Верховної Ради або народних депутатів, ця історія в нас вже була. Не може орган... *(Шум у залі)* Анатолій Петрович, я вас не перебивала. Не може орган ефективно розслідувати людей, які самі ж цей орган призначають. Ця модель неприйнятна, вона ніколи не працювала і не буде працювати.

Але повертаючись до ситуації, яку ми розбираємо зараз колеги, що хочу сказати? Перше. Мене як громадянку України, навіть не як голову антикорупційного комітету, не влаштовує пропозиція чекати результатів досудового розслідування. Чому? Досудове розслідування – це скільки часу? Це рік, це два, це п'ять до вироку, це сім до вироку? Середній час розслідувань НАБУ від початку розслідування до вироку – це п'ять тире сім років.

Коли мені кажуть, що я маю почекати п'ять тире сім років для того, щоби людей, які, можливо, зливають інформацію про розслідування НАБУ, було

звільнено із НАБУ, я чую це наступним чином, тобто я п'ять – сім років як громадянин України маю платити зарплату органу, який буде зливати інформацію? Мене не влаштовує така поставка питання.

Саме тому, колеги, для НАБУ і передбачено було проведення службових розслідувань, проведення дисциплінарних розслідувань і за результатами цих службових або дисциплінарних розслідувань можуть бути ухвалені рішення про звільнення людей. Натомість за результатами кримінальних справ може бути ухвалено рішення про визнання особи або винуватою, або невинуватою і накладання відповідно санкції і значно більш тяжкої, ніж просто звільнення.

Але питання службового розслідування має бути НАБУ адекватно вирішено. Я ще раз кажу, на це службове розслідування по закону передбачено два місяці, а отже, це означає, що результати службового розслідування ми мали би почути вже.

Директор антикорупційного бюро не є керівником органу досудового розслідування, він взагалі-то не координує розслідування, він не займається розслідуванням. Він – менеджер, який має організувати ситуацію в НАБУ таким чином, щоби інші люди, які є керівниками органу досудового розслідування в значенні Кримінально-процесуального кодексу, якісно робили свою роботу і приносили результат, на який сподіваються українці, а саме, покарання, точніше, справедливе розслідування і покарання осіб, які зазіхають на спільні кошти українців.

Відповідно, колеги, ми і питання Директору НАБУ ставимо не про розслідування, а ми ставимо йому питання як менеджеру: як він забезпечив дотримання таємниці досудового слідства, як він забезпечив незалежну роботу детективів, як він забезпечив нормальне функціонування НАБУ. Сьогодні ми не отримали відповіді на жодне із цих питань. Більше того, журналістські розслідування, які сиплються як, перепрошую, сніговий ком, вони завдають шкоди зараз не тільки репутації НАБУ, вони завдають шкоди репутації України, вони завдають шкоди репутації України, і якісь люди вважають, що вони можуть це робити – оце мене найбільше, колеги, вражає на особистісному рівні. Якісь люди вважають, що вони можуть завдавати шкоди репутації України в ситуації, коли ми просимо весь світ допомогти нам, в тому числі фінансово, коли ми відбираємо російську навалу.

Це, колеги, неприйнятно, відповідно Директор НАБУ як менеджер має відповісти на питання щодо результатів службового розслідування, має відповісти на питання щодо внутрішніх змін у НАБУ, які би унеможливили подальші ситуації витоку інформації, він має відповісти на питання щодо того як вдосконалені службові розслідування, бо зараз, на жаль, в мене не дуже багато довіри до розслідування в ситуації, коли інформація про розслідування ймовірно була відома фігурантам до початку такого розслідування.

Відповідь на всі ці питання ми маємо почути. Поки, на жаль, їх не почули. Я можу, колеги, з впевненістю сказати, що я особисто не допущу ситуації, точніше, не допущу надії на те, що про цю ситуацію забудуть і вона якось вляжеться, і можна бути замісти пил під килимок і зробити вигляд, що

нічого не трапилось, саме тому, що для ефективної роботи НАБУ нам потрібно виявляти хвороби і лікувати їх, а не робити вигляд, що все нормально і прекрасно, і якимось само собою пройде. Колеги, відповідно на цій, на жаль, не радісній ноті, я...

ІВАНІСОВ Р.В. Питання, пані голово. Ви особисто чи ви говорите від лица всього антикорупційного комітету Верховної Ради України.

ГОЛОВУЮЧА. Романе, ви говорите від свого імені...

ІВАНІСОВ Р.В. Я не розумію, ви самі за себе чи ми тут всі разом? Просто цікаво.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, моя пропозиція була... Ви говорите від свого імені, я відповідно такий самий народний депутат як і ви і так само як і ви маю право озвучувати свою позицію, так само як її озвучили ви, пане Романе, я маю право озвучити свою позицію. Дякую вам дуже за це.

Колеги, моя пропозиція була від початку дуже проста. Ухвалити рішення щодо проведення виїзного засідання комітету в антикорупційному бюро, оскільки антикорупційне бюро не дає нам честі прийти до нас, і всі ті питання, які я вже задала, задати ще раз антикорупційному бюро і почути на них відповіді, бо, з моєї точки зору, НАБУ зобов'язане дати відповідь на ці питання і нічого із цього не є таємницею досудового слідства.

Анатолій Петрович, я...

БУРМІЧ А.П. Пропозиція їх все-таки запросити до себе.

ГОЛОВУЮЧА. Ми вже один раз це робили.

БУРМІЧ А.П. Другий раз і...

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, ні...

БУРМІЧ А.П. Давайте подумаємо про механізми, якщо...

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, в нас цей механізм відсутній. Механізм приводу є в тимчасових спеціальних комісіях. В нас цей механізм відсутній. Я особисто Директора антикорупційного бюро попереджала про бажання комітету його заслухати навіть до того, як ми з вами ухвалили це рішення. Ми його запросили за тиждень і отримали таку реакцію. Відповідно, колеги...

БУРМІЧ А.П. Значить треба робити зміни в законодавстві. *(Загальна дискусія)* і ми повинні відображати інтереси народу, а не думати про те, що хтось незалежний від думки народу.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, от для того, щоб ніхто не думав, що він незалежний від думки народу, ми і не маємо бігати...

БУРМІЧ А.П. Розумієте, ми не повинні бігати за ним. Він повинен приходити сюди.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, він не прийшов. Саме тому у мене пропозиція скористатися статтею 17 Закону України про статус народного депутата, яке дає нам право доступу до органів державної влади, проінформувати заздалегідь антикорупційне бюро про те, що ми проводимо виїзне засідання в антикорупційному бюро.

Ще раз, колеги, ми з вами за останні два місяці провели виїзне засідання комітету в Національному агентстві з питань запобігання корупції, з цим не

виникло ніяких проблем. Ми провели виїзне засідання в агентстві з управління і розшуку активами, з цим не виникло ніяких проблем, хоча, як ви бачили, це також такий напіврежимний орган з вертушками і всім іншим.

_____. Шановні ЗМІ, нас не пускають в Офіс Президента, нас не пускають в Офіс Генерального прокурора, народних депутатів України. Нас не пускають на засідання уряду України. Я не знаю, як пані голово скористається цією статтею, щоб нас...

_____. Пане (*нерозбірливо*), якщо вас не пускають на маршрутку, це... (*Шум у залі*)

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, жодний інший орган не чинив комітету перешкод при проведенні такого засідання. Більше того, колеги, ми з вами проводили виїзне засідання навіть у Службі безпеки України, і там також нам не чинили перешкод у проведенні такого засідання. Відповідно в мене питання: а з яких міркувань може Національне антикорупційне бюро відмовити в проведенні засідання? Більше того, колеги, ми з вами проводили вже виїзне засідання в антикорупційному бюро, якщо я не помиляюся, на початку 2020 року разом із Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою, і з цим також не виникло ніяких проблем.

БУРМІЧ А.П. Тільки зміни в законодавство!

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я вже сказала, що я також планую працювати над змінами до законодавства, це не взаємовиключні речі.

Будь ласка, пане Іване.

ШИНКАРЕНКО І.А. Дякую. Я сьогодні ще не виступав, тому прошу хвилинку.

Мені здається, що так, ми безпосередньо маємо можливість потрапити в будівлю Національного бюро. Але ж ми не хочемо прийти і задекларувати можливість того, що ми можемо потрапити в будинок, ми хочемо побачити, отримати відповіді на запитання.

Для того, щоб ми отримали відповіді на запитання, ми не маємо ловити десь в коридорах співробітників чи Директора НАБУ, ми маємо мати конструктивну розмову і мати можливість задавати питання і отримувати відповідь. Мабуть нам не тільки на цій зустрічі було б добре бачити пана Кривоноса, а можливо ще якихось його колег, хто можливо з внутрішньої безпеки.

Тож я б можливо запропонував надіслати лист ще раз і запропонувати провести зустріч, чи з журналістами, чи у нас в комітеті або ж, наприклад в будинку НАБУ, якщо для них це буде зручно. Тобто зараз сказати, що ми до вас прийдемо, ну мені здається, ми заходимо в деструктив. А нам важливо не втратити час і як сказав Олексій, не втратити імідж структури, який, мені здається ... (*Не чути*)

Дякую, у мене все.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, ще раз, моя пропозиція полягає в наступному, щоб ми провели виїзне засідання в антикорупційному бюро. Ми в робочому режимі, рівно так само як ми робили це з усіма іншими органами, можемо

обрати зручний і для бюро і для нас час. Я навіть не пропоную просто прийти до бюро в абстрактний будь-який час і сказати: доброго дня, ми проводимо засідання. Я ще раз підкреслюю, жодним іншим органом у нас виїзне засідання ніколи не було проблемою, ми його проводили по рішенню комітету.

Ми можемо надіслати антикорупційному бюро перелік питань, цей перелік питань, зрозуміло, що не буде вичерпним, тому що під час обговорення і в мене і в вас, колеги, ми з вами однакові члени комітету, можуть виникнути додаткові питання.

Але ще раз, колеги, я дуже прошу всіх висловитися шляхом голосування свою позицію щодо підтримки або не підтримки проведення виїзного засідання в Національному антикорупційному бюро, для відповіді на питання, зокрема які я озвучила.

Колеги, давайте, будь ласка, визначимося по цій пропозиції, гаразд?

БУРМІЧ А.П. Пані голово, а я озвучу другу пропозицію для того, щоб члени комітету чули.

Друга пропозиція, запросити ще раз до нас...

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович...

БУРМІЧ А.П. Не ми до них, а вони до нас, ваша пропозиція, що їдемо туди, а у мене пропозиція, запросити їх сюди.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович...

БУРМІЧ А.П. Дякую.

_____. (Не чути)

БУРМІЧ А.П. Це друга пропозиція.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, давайте, будь ласка, визначимося по моїй пропозиції, я вас дуже прошу це зробити, тому я ставлю на голосування пропозицію провести засідання комітету відкрите в Національному антикорупційному бюро?

Хто – за, колеги? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги, це рішення прийнято, відповідно, колеги, ми з вами проводимо виїзне засідання в антикорупційному бюро. І я ще раз сподіваюсь, що це не буде для антикорупційного бюро проблемою, оскільки, це не було проблемою для них раніше і не було проблемою для жодного іншого органу, в яких ми проводили засідання антикорупційного комітету.

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги. Чи є бажання в когось ще висловитись?

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги, на цьому я, на жаль, змушена закрити засідання комітету.